

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/89/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815213756
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3815213756.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov matky: L. F. , nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Y. XXX/XX a otca: L. F., nar. XX.XX.XXXX , bytom M. č. XXX, o zmenu zverenia , na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 21. septembra 2015, č. k. 5P/44/2015-50, v senáte jednomyseľne, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti - o určenie vyživovacej povinnosti otcovi, z r u š u je a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol tak, mení rozsudok Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 19.2.2014, č.k. 12P/7/2014-40 tak, že maloletú R. F., nar. XX.X.XXXX, zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloleté dieťa v bežných veciach zastupovať a spravovať jeho majetok a otcovi bolo určené výživné na maloletú R. sumou 80,- eur mesačne, vždy do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca vopred, do rúk matky, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Po právnej stránke svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil s poukazom na ust. § 26, § 36 ods. 1 Zákona o rodine a § 62 ods. 1-3 Zákona o rodine. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh matky na zmenu úpravy práv a povinností rodičov je dôvodný. V konaní bolo zistené, že maloletá R. bola naposledy rozhodnutím tunajšieho súdu zverená do osobnej starostlivosti otca a matke dieťaťa bolo určené výživné v sume 80,- eur mesačne. V súčasnosti je však situácia taká, že maloletá R. býva od júla 2015 u matky a tu chce zostať aj naďalej. Matka dieťaťa súhlasí, aby maloletá bola opätovne zverená do jej starostlivosti. Uviedla, že ich vzťahy sa od poslednej úpravy postupne zlepšili, v súčasnosti nemá s maloletou problémy, rozumejú si. Otec dieťaťa s takýmto riešením tiež súhlasí. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že maloletá má u matky vytvorené vhodné podmienky, matka sa o ňu riadne stará, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Súd preto rozhodol tak, že maloletú R. zveril do osobnej starostlivosti matky.

O výške vyživovacej povinnosti otca súd rozhodol podľa § 62 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní prihliadol na vek a odôvodnené potreby maloletej, ako aj pomery rodičov dieťaťa. Súd zohľadnil, že maloletá R. je vo veku 16 rokov, navštevuje strednú školu mimo miesta svojho bydliska, do školy dochádza, býva na internáte, z čoho vyplývajú zvýšené výdavky. Matka maloletej je zamestnaná, má pravidelný príjem, vyživovaciu povinnosť má len k maloletej R.. Otec dieťaťa je v súčasnosti zamestnaný, podľa oznámenia zamestnávateľa má dohodnutý príjem v sume 500,- eur brutto, okrem maloletej R. inú vyživovaciu povinnosť nemá. Za takéhoto stavu je podľa názoru súdu v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu dieťaťa sumou 80,- eur mesačne s prihliadnutím k tomu, že výživné je zákonnou povinnosťou otca a má prednosť pred inými jeho výdavkami. Bolo tiež zohľadnené to, že v čase, keď maloletá R. bola v starostlivosti otca, navštevovala rovnakú školu, mala rovnaké výdavky ako teraz, bol otec prevažne nezamestnaný bez príjmu a napriek tomu dokázal zabezpečovať potreby maloletého dieťaťa. Súd preto zastáva názor, že v situácii, keď otec má zamestnanie, bude v jeho schopnostiach uvedenou sumou na

výživu dieťaťa prispievať. Súd tiež poukazuje na to, že výživné na dieťa si matka voči otcovi uplatňuje až od právoplatnosti rozhodnutia súdu, otcovi teda nevznikne povinnosť uhradiť zameškané výživné a doposiaľ (t.j. za obdobie troch mesiacov) otec na výživu dieťaťa ničím neprispel. Súd teda rozhodol tak, že otcovi určil výživné v sume 80,- eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec maloletej, ktorý žiadal, aby ho odvolací súd zaviazal platiť výživné na maloletú R. nižšou sumou prihliadajúc na skutočnosť, že je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, pričom nedosahuje žiaden príjem. Zamestnávateľ s otcom ukončil pracovný pomer ku dňu 25.9.2015. Uviedol, že v čase, keď dcéra bývala s otcom, okresný súd zaviazal matku prispievať na výživu maloletej sumou 80,- eur. V tom čase matka dosahovala príjem vo výške 600,- eur, toho času dosahuje príjem vo výške 680,- eur, rodinné prídavky a daňový bonus. Posledný príjem otca u zamestnávateľa bol vo výške 416,- eur.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka. Uviedla, že vzhľadom na vek dcéry R. sú výdavky na jej výživu vysoké. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje v časti, v ktorej bola určená vyživovacia povinnosť otca v sume 80,- eur mesačne za správne. Tvrdenia otca uvedené v odvolaní sú účelové. Nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa nenadobudlo právoplatnosť, rodinné prídavky poberá otec maloletej a to napriek tomu, že dcéra žije s matkou. V súčasnosti na výživu maloletej neprispieva žiadnou sumou.

Kolízny opatrovník v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že zotráva na svojich vyjadreniach z pojednávania, ktoré sa konalo dňa 21.09.2015 na Okresnom súde v Prievidzi. Vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom Okresného súdu Prievidza považujú za primeranú veku a odôvodnením potrebám maloletej. V záujme maloletej R. navrhli rozsudok Okresného súdu v Prievidzi, č.k. 5P/44/2015 zo dňa 21.09.2015 v plnom rozsahu potvrdiť.

Krajský súd preskúmal vec v intenciách § 212 ods. 1 v medziach odvolania, t.j. vo výroku o povinnosti otca platiť výživné na maloleté dieťa a zistil, že v tejto napadnutej časti je potrebné rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, vec vrátiť súdu prvého stupňa v tomto rozsahu na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Pri posudzovaní rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom platia kritériá upravené v ust. § 62 Zákona o rodine a § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. V konaní treba nevyhnutne zisťovať výdavky, predovšetkým pravidelné, ako aj nepravidelné náklady spojené s bývaním, stravou, ošatením, zdravotným stavom, starostlivosťou o dieťa a domácnosť, poisťovacími plneniami, sporením, pôžičkami, splátkovými platbami, daňovými plneniami. Pre komplexnosť posúdenia majetkových pomerov povinného sú predmetom dokazovania aj pasíva. Aj tu však treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti a posudzovať ich z hľadiska potenciality. Kritériá na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Ide o osobné právo každého dieťaťa, preto súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu osobitne na základe jeho individuálnych potrieb.

V súvislosti s určovaním výživného pre toho z rodičov, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti je predovšetkým významné podrobné zistenie osobných, zárobkových a majetkových pomerov tohto rodiča, avšak pre správne a presvedčivé rozhodnutie je potrebné zistenie týchto pomerov aj na strane druhého z rodičov. Z ust. § 62 Zákona o rodine síce vyplýva, že pri určovaní výšky výživného sa prihliada na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará, avšak táto zásada sa uplatňuje najmä v nepriamej úmere s pribúdajúcim vekom, čo znamená, že svoje uplatnenie nachádza v celom rozsahu u detí útleho veku.

Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej schopnosti a rozumieme nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavujú v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Z tohto hľadiska sa schopnosti skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného.

Pravidelne zisťovanými okolnosťami v konaní o výživnom na strane výdavkov sú pravidelné, ako aj nepravidelné náklady spojené s bývaním (nájomné, prevádzka bytu, domu), stravou, ošatením, zdravotným stavom, starostlivosťou o dieťa a domácnosť, inými vyživovacími povinnosťami, poisťovacími plneniami, sporením, pôžičkami, splátkovými platbami, daňovými plneniami, výdavkami na výkon povolania.

Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolaní.

Pokiaľ je povinný nezamestnaný, skúmajú sa dôvody takéhoto stavu, situácia na trhu práce, jeho aktivita smerujúca k získaniu zamestnania, dôvod ukončenia posledného pracovného pomeru (či už objektívny, napr. v dôsledku organizačných zmien, alebo subjektívny, napr. v dôsledku porušovania pracovnej disciplíny, resp. bezdôvodné ukončenie pracovného pomeru). Súd vychádza z možnosti pracovného uplatnenia a priemerného príjmu podľa správy o voľných miestach v danom regióne (v súčasnosti nie je nezvyklým javom ani migrácia za prácou) so zreteľom na kvalifikáciu, vek, získanú prax a ďalšie charakteristiky povinného. V prípade, ak je povinný vedený ako nezamestnaný, avšak pracuje nelegálne, na takéto príjmy nemožno prihliadať, súd však môže posúdiť jeho celkovú majetkovú situáciu.

Nesporný význam z hľadiska individualizácie výšky výživného má kritérium majetkových pomerov povinného. Je potrebné komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň povinného pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samej osoby neposkytujú úplný obraz o situácii povinného. Majetkové pomery budú predmetom dokazovania a záleží aj na oprávnenom, aby poukázal na ich existenciu (predovšetkým v prípade návrhového konania), pokiaľ má o nich vedomosť. Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných huteľných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti.

V konkrétnom prípade môže byť takouto okolnosťou napríklad zmena zamestnania, na základe ktorej povinný dosahuje nižší príjem, ďalej môže ísť o prípad, keď bez závažného dôvodu ukončí podnikateľskú činnosť alebo pracovný pomer bez toho, aby mal zabezpečené, resp. vykonával aktivitu smerujúcu k získaniu iného zamestnania, porušenie pracovnej disciplíny, ktoré malo za následok rozviazanie pracovného pomeru. Obdobne možno posudzovať situáciu zamestnanca s určitou kvalifikáciou, v dôsledku čoho môže vykonávať prácu v lepšie ohodnotenej, vyššej funkcii.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia pri určení výšky výživného vychádzal zo skutočnosti, že otec je od 11.08.2015 zamestnaný a podľa oznámenia zamestnávateľa má dohodnutý príjem v sume 500,- eur brutto. Otec nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Rovnako vychádzal zo skutočnosti, že v čase, keď maloletá R. bola v starostlivosti otca, navštevovala rovnakú školu, mala rovnaké výdavky ako teraz, bol otec prevažne nezamestnaný, bez príjmu, i napriek tomu dokázal zabezpečovať potreby maloletého dieťaťa.

Po vrátení spisu súd prvého stupňa doplní dokazovanie výsluchom otca a predložením dokladov preukazujúcich príjmy od doby ukončenia pracovného pomeru, teda od 25.09.2015 do súčasnosti ako i zistenie, z akých finančných prostriedkov uhrádza mesačné náklady na bývanie, a výdavky na lieky, keď tvrdí, že t. č. nepoberá z úradu práce zatiaľ žiadny príspevok. Otec v konaní nepreukázal výdavky na exekúciu vo výške 100,- eur, teda odvolaciemu súdu nie je zrejmé, na základe akých skutočností a exekučného titulu vznikla otcovi povinnosť platiť uvedenú sumu ako i zdokladovanie výdavkov na lieky-dokupovanie náhradných pásov do glukomeru. Súd prvého stupňa preskúma splácanie úveru otcom vo výške 120,- eur mesačne / na aký účel bol otcovi poskytnutý, na aké obdobie, v akej celkovej výške a aká je zostatková hodnota úveru/ z dôvodu, že zadĺženie povinného, ktoré nie sú nevyhnutné, resp. súvisia so zaobstaraním predmetov nadštandardnej hodnoty, z tohto hľadiska znamená, že na ne súd pri ustálení majetkových pomerov nebude prihliadať.

Úlohou súdu prvého stupňa bude preskúmať skutočnosti tvrdené otcom, z akého dôvodu došlo k ukončeniu podnikateľskej činnosti keď, ako tvrdí otec, mal veľa neplatičov a v súčasnosti vedie viaceré spory a z daňového priznania otca za rok 2012 tvoril základ dane sumu vo výške 3.888,22,- eur. Podľa výpisu zo živnostenského registra otec ukončil ku dňu 11.3.2014 živnosť v predmete podnikania vodoinštalatérsvo a kúrenárstvo a od tohto obdobia bol zamestnaný len krátkodobo. Súd prvého stupňa si vyžiada daňové priznania otca za posledné zdaňovacie obdobie /r. 2013 a 2014/.

Keďže odvolací súd tak preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa rozhodol o výživnom od otca maloletého bez náležitého zistenia všetkých významných okolností, ktoré si daný prípad vyžaduje, bol rozsudok súdu prvého stupňa odvolacím súdom v napadnutej časti zrušený a v tejto časti vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.